

РЕШЕНИЕ

№ 2583

гр. София, 18.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 10.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **2500** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно Процесуалния Кодекс /АПК/ във връзка с чл. 112, ал. 1, т. 4 от Закона за здравето /ЗЗ/.

Образувано е по жалба на В. И. П. срещу Експертно решение на НЕЛК № 00019 от зас. 012 от 8.02.2024г. с което се отменя ЕР на ТЕЛК № 00792 от 23.10.2023г и издава ново, като не се произнася по причинна връзка трудова злополука.

Жалбоподателят излага подробни съображения за незаконосъобразност на решението, поради нарушение чл. 35 и чл. 36 от АПК, неизяснени всички факти и обстоятелства по случая, липса на компетентност, неспазване на установената форма, съществени нарушения на процесуалните правила и материално-правните разпоредби, както с несъответствие с целта на закона. Обосновава подробни доводи, че установяването на функционалната причинна връзка не се възпрепятства от отсъствието на аутопсия. Налице бил сложен причинно-следствен порядък на съчетание между травматична увреда, нетравматично заболяване и заболяване Ковид 19. Моли съда да отмени решението на НЕЛК в частта с която не се произнася по причинната връзка и да се върне преписката за ново произнасяне.

Ответникът - Национална експертна лекарска комисия, в писмено становище оспорва жалбата и моли съдът да я отхвърли. Претендира юриск.възнаграждение.

Заинтересованите страни: ТЕЛК при IV -та МБАЛ С. ЕАД, Агенция за хора с увреждания,С., ТП на НОИ [населено място],

РД "Социално подпомагане" [населено място] и УМБАЛ „Александровска“ ЕАД не вземат становище по жалбата.

СПП, редовно уведомена, не изпраща представител и не участва в процеса.

Административен съд-София-град след като прецени доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Р. А. П. е работила като медицинска сестра в УМБАЛ „Александровска“ ЕАД в Ковид структура към 9.02.2022г., когато по време на нощно дежурство е получила остър долно-латерален миокарден инфаркт със СТ елевация, едноклонова болест, нодален ритъм, брадиасистоличен сърдечен арест, кардиогенен шок, остра циркулаторна и дихателна недостатъчност, ХБ 3 ст, захарен диабет тип 2.

С ЕР на ТЕЛК № 00792 от 23.10.2023г при IV -та МБАЛ С. ЕАД предвид липсата на приложен аутопсионен протокол във връзка с изискванията на чл.66, ал.1 от Наредбата за медицинската експертиза / в сила от 27.06.2017 г./ не приема, че смъртта на лицето е настъпила в резултат на трудова злополука.

Посоченото ЕР на ТЕЛК е обжалвано от наследниците на починалото лице с искане да се отчетат всички факти и обстоятелства от значение за установяване функционалната връзка на злополуката с работата и причинната връзка между злополуката и настъпилата смърт.

По повод жалбата е постановено и оспореното пред съда Експертно решение на НЕЛК № 00019 от зас. 012 от 8.02.2024г. с което се отменя ЕР на ТЕЛК № 00792 от 23.10.2023г и издава ново, като не се произнася по причинна връзка трудова злополука, предвид липсата на аутопсионен протокол и по арг. от чл.66, ал.2 от Наредбата за медицинската експертиза/ в сила от 27.06.2017 г./ .

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразност на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, Административен съд София – град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в законния срок от активно легитимирано лице, имащо правен интерес да оспори процесното експертно решение, което представлява подлежащ на съдебно обжалване индивидуален административен акт.

Решенията на органите на експертизата имат двойствен характер – от една страна те са индивидуални административни актове, а от друга страна са експертни медицински заключения.

Противно на доводите на жалбоподателя, обжалваното решение на НЕЛК е издадено от компетентен орган съгласно императивната разпоредба на чл. 49, ал. 1 от Правилника за устройство и организация на работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи /ПУОРОМЕРКМЕ/ - специализиран състав по неврологични болести, УНГ и сърдечно съдови заболявания, определен съобразно водещата диагноза „остър долно-латерален миокарден инфаркт със СТ-елевация“. Специализираните състави на НЕЛК по арг. от чл. 18, от Правилника са част от структурата на НЕЛК, като броят и профила на специализираните състави се определят със заповед на директора на НЕЛК в зависимост от конкретната необходимост. Директорът на НЕЛК поддържа в информационната база данни по чл. 54а актуална информация за специализираните

състави на НЕЛК. Списъкът на специализираните състави е достъпен и на електронната страница на НЕЛК. В случая видно от съдържанието на жалбата /л. 2 от нея/, жалбоподателят не оспорва притежаваната от всеки от членовете на специализирания състав по неврологични, УНГ и С., издал процесното решение на НЕЛК, специалност, като е наясно каква точно специалност притежава всеки от членовете, а доводите му са свързани с това, че след името на съответния лекар не е изписана специалността му и УИН. Няма обаче, нормативно изискване в решението на НЕЛК след името на съответния лекар да е посочена специалността му и УИН. След като е член на съответния специализиран състав, определен със Заповед на директора на НЕЛК, то е лекар с призната специалност по съответния профил /арг. от чл. 18 ал.4 от Правилника/. В случая в специализирания състав, издал оспорваното ЕР участва специалист по сърдечно-съдови заболявания /кардиология, вътрешни болести- д-р М. В./, както и специалист неврологични болести - д-р О. Г. Г.. Водещата диагноза на Р. П. е остър инфаркт, поради което и експертното решение на НЕЛК е издадено от специализиран състав, включващ специалист по сърдечно-съдови заболявания. След като водещата диагноза е по Част IV "Заболявания на сърдечно-съдовата система" от Приложение № 1 към чл. 63 НМЕ, оспореното експертно решение е постановено от специализиран състав, в който има специалист по сърдечно-съдови болести. ЕР на НЕЛК е на специализиран състав, включващ лекар, който има придобитата специалност за водещата диагноза. Тук е мястото да се отбележи и във връзка с доводите в т.2.8.4 от жалбата, че водещата диагноза е некоректно определена, респ. са налице основания за промяна във водещата диагноза, тъй като риска при работещи при експозиция с биологичен агент Ковид 19 е значителен да се засегне сърдечно-съдовата система, което от своя страна има значение и за определяне на специализирания състав на НЕЛК, е че по делото няма данни Р. П. да е била болна от Ковид или да е била носител на вируса към датата на смъртта. Поради това и с оглед представените доказателства, следва да се приеме, че водещата диагноза е именно тази посочена в експертното решение.

Решението е подписано от тримата лекари, членове на състава, като това, че единият от подписите не е положен точно в графата срещу т.2 –членове не е съществено процесуално нарушение, което да представлява самостоятелно основание за отмяна процесното решение. Също така и с оглед възраженията на жалбоподателя следва да се посочи, че след като по арг от чл. 49 ал.2 изр второ от Правилника, Експертното решение не се подписва от консултиращите състави, то няма изискване и да се посочват поименно специалистите членове на консултиращите състави. Консултациите на останалите специалисти са неразделна част от мотивите на решението на НЕЛК, предмет на обжалване.

В оспорваното решение на НЕЛК са описани причините поради които се отменя ЕР на ТЕЛК, поради което и актът е мотивиран. Актът е постановен от компетентен по смисъла на чл. 103, ал. 4 от Закона за здравето във връзка с чл. 3, от Наредбата за медицинската експертиза – (НМЕ) орган, в установената от чл. 59, ал. 2 от АПК форма и при спазване на административно-производствените правила.

На следващо място, не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила при постановяване на процесното ЕР на НЕЛК.Оспорваното решение на НЕЛК е постановено по документи. С него се проверява законосъобразност на ЕР на ТЕЛК относно извода, че „не приема, че смъртта на лицето е настъпила в резултат на трудова злополука“. Това кореспондира с

регламентираното в чл. 50, ал. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ според който Националната експертна лекарска комисия се произнася въз основа на медицинската и друга документация. Доводите за неправилно изписване върху пощенския плик с което е връчено процесното решение са относими единствено към преценка допустимостта на оспорването, вкл. и с оглед неговата срочност, не и към преценка законосъобразността му, в т.ч. спазена процедура. В случая жалбоподателят е реализирал правото си на обжалване на решението, по повод което е образувано и настоящото съдебно производство, не е лишен от възможността да организира защитата си и да представя доказателства в подкрепа на твърденията си.

В оспореното решение е разгледана и коментирана подробно приложената документация. Не се спори между страните, че липсва протокол от аутопсия, а от данните по делото става ясно, че такава не е и правена. С молба от В. П. от 9.02.2022г Р. П. е освободена от аутопсия. Спорен е въпроса относно възможността за произнасяне по причинната връзка от ТЕЛК, респективно НЕЛК, при липсата на протокол от аутопсия. Според чл. 66, ал.1 от НМЕ при внезапно починало лице ТЕЛК и НЕЛК се произнасят само по причинната връзка въз основа на наличната медицинска документация и протокола от аутопсията. Според ал.2 на същата разпоредба при липса на протокол от аутопсията ТЕЛК и НЕЛК не се произнасят по причинна връзка, но постановяват експертно решение. В конкретният случай категорично е налице хипотезата на чл. 66, ал. 2 НМЕ. Нормата на чл. 66, ал. 1 от НМЕ определя параметрите на произнасянето на ТЕЛК, включващи преценка единствено на наличната медицинска документация и протокола от аутопсията. Липсата на протокол от аутопсия задължава ТЕЛК и НЕЛК да не се произнасят по причинната връзка, но да постановят решение. В случая ТЕЛК е постановил че „не приема, че смъртта на лицето е настъпила в резултат на трудова злополука“. По този начин формулирано, ТЕЛК се е произнесъл по причинната връзка, като не я е приел, тоест установил е че липсва причинна връзка. Горните разпоредби обаче, задължават при липса на протокол от аутопсия ТЕЛК и НЕЛК да не се произнасят по причинна връзка. С процесното решение на НЕЛК тази незаконосъобразност на решението на ТЕЛК е отстранена, поради което е отменено и не се произнася по причинна връзка. С ЕР на НЕЛК и в съответствие с горните разпоредби, няма произнасяне по причинната връзка, а не, че не се приема /че липсва/ причинна връзка, че смъртта на лицето е настъпила в резултат на трудова злополука.

Безспорно тази разпоредба остава нормативна празнота в случаи като процесния, а именно по какъв начин следва да бъде установено наличието или липсата на причинна връзка при случаи на нетравматични увреждания, с резултат - смърт, когато не е направена аутопсия. Явно това установяване не може да бъде извършено от ТЕЛК и от НЕЛК поради забраната на чл. 66, ал. 2 НМЕ, нито от длъжностното лице по чл. 60 КСО, което няма самостоятелни правомощия по определяне на причинна връзка предвид разпоредбите на чл. 60, ал. 1 и ал. 2 КСО. Причинната връзка или липсата на такава обаче, не може да остане неизследвана по съществото си. Водещ принцип в уредбата на трудовите злополуки е установяването им - чрез разследване, проверка на всеки един от елементите на състава на чл. 55, ал. 1 КСО, което при наличие на декларирана трудова злополука е процесуално задължение на териториалните органи на НОИ. В обратният случай означава да се приеме, че неизвършването на едно действие - аутопсия на починалия /без значение от причината за това/ преклудира изначално възможността настъпилото увреждане да бъде прието

за трудова злополука, дори и да са налице предпоставките за това, което противоречи на нормативния акт от най-висока степен - КСО, който е категорично ясен - налице ли са предпоставките по чл. 55, ал. 1 КСО - злополуката е трудова, не са ли налице - не е такава.

В случая законната празнота следва да бъде отстранена от горестоящия административен орган при евентуалното обжалване на разпореждането на длъжностното лице по чл. 60 КСО. При липса на специални правила в чл. 117 КСО при разглеждане на жалбата горестоящият административен орган разглежда жалбата по реда на глава шеста АПК. При сложност от фактическа и правна страна, както очевидно е в случая, следва да бъде назначена комисия по реда на чл. 94 АПК, така че да бъде отговорено на спорния и релевантен въпрос налице ли са предпоставките по чл. 55, ал. 1 КСО, вкл. функционална и причинна връзка. Спрямо горестоящия административен орган - Директор на ТП на НОИ не е приложимо задължението за издаване на разпореждане само въз основа на решение на органите на експертизата по работоспособността. Законодателят е въвел това изискване спрямо длъжностното лице по чл. 60 КСО, тъй като при нетравматичните злополуки следва да бъдат изследвани множество фактори и обстоятелства, следва да се използват специални знания относно това налице ли е функционална връзка, нещо което органът самостоятелно не може да извърши. Горестоящият орган обаче, има възможност да използва повече процесуални способности за събиране на доказателства и за изясняване на казуса. Липсата на положително решение на ТЕЛК и НЕЛК относно причинната връзка, респ. липсата въобще на произнасяне налице ли е или не причинна връзка не може и не следва да доведе до неизясняване на обективната истина при спазване на принципите на истинност и служебно начало. Съгласно чл. 97 АПК и чл. 117, ал. 3, изр.2 от КСО горестоящият орган може да се произнася по съществуващото на спора. Ето защо същият следва в едно бъдещо производство да извърши действия по изясняване на обективната истина чрез събиране на доказателства и доказателствени средства относно наличието на функционална и причинна връзка, като прояви процесуална активност и събира всякакви доказателства, вкл. и чрез назначаване на комплексна медицинска експертиза, за да се произнесе по поставения пред него въпрос. / В този смисъл РЕШЕНИЕ № 1995 ОТ 13.02.2019 Г. ПО АДМ. Д. № 2712/2018 Г., VI ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 8990 ОТ 13.06.2019 Г. ПО АДМ. Д. № 11326/2018 Г., VI ОТД. НА ВАС/.

Всички тези действия по изясняване на обективната истина чрез събиране на доказателства и доказателствени средства относно наличието на функционална и причинна връзка извършени в настоящото съдебно производство не могат да заместят задължението на горестоящия орган на длъжностно лице по чл.60 от КСО да събира доказателства, нито пък по някакъв начин го обвързват. Евентуално събирането на такива доказателства е относимо в производството по оспорване на решението на горестоящия административен орган, което е предмет на съдебен контрол съгласно чл. 118 КСО. Именно в производството пред по-горестоящия орган на длъжностното лице по чл.60, ал.1 КСО и в съдебното производство по оспорване на решението на Директора на ТП на НОИ следва да се съберат доказателства относно наличието или липсата на причинна връзка. Именно там причинната връзка ще се изследва по съществуващото си, вкл и чрез събиране на доказателства.

Настоящият съдебен състав, постановява решението си с оглед императивната разпоредба на чл.66 ал.2 от НМЕ. При липса на протокол от аутопсия

не може да се даде представа за органната патология към момента на смъртта. Поради това ТЕЛК и НЕЛК не могат да се произнесат по причинната връзка при липса на протокол от аутопсията, защото не могат да преценят поради липса на медицински доказателства механизма/причините за настъпилите увреждания на здравето /смъртта/. В случая параметрите на произнасянето на НЕЛК предвид липсата на протокол от аутопсия я задължава да не се произнася по причинната връзка, но да постанови решение, както е процедирано.

При нетравматичните злополуки следва да бъдат изследвани множество фактори и обстоятелства, следва да се използват специални знания относно това дали е функционална връзка.

Неизвършването на аутопсия /с молба от 9.02.2022г жалбоподателят е поискал освобождаване от аутопсия/- чл. 98, ал. 4 вр с ал.1 от ЗЗ/, препятства установяването на причинната връзка между смъртта и условията на труд. Съдът напълно споделя заявеното от жалбоподателя за причините поради които е подписал молба за освобождаване от аутопсия свързани с изключително внезапната и стресова ситуация от съобщението през нощта за смъртта на съпругата му, като житейско оправдани. Както се посочи обаче, правно релевантен е обективния факт на липса на протокол от аутопсия, като без значение за настоящият казус са съображенията поради които е подадена молба за освобождаване от аутопсия.

Липсата на положително решение на НЕЛК относно причинната връзка, респ. липсата на произнасяне дали е или не причинна връзка не може да бъде преодоляно в настоящото производство, което е лимитирано по своя предмет и доказателствени средства от разпоредбата на чл. 66 НМЕ. /Р № 381 от 13.01.2021г по адм д 7678/2020 на ВАС и др /

Не следва да се обсъжда предходното решение на НЕЛК от 16.05.2023г /л. 25/ на което се позовава жалбоподателят, тъй като същото подлежи на самостоятелен контрол за законосъобразност, няма данни да е обжалвано, поради което е и влязло в законна сила. Предмет на проверка е процесното решение на НЕЛК с посочените в него основания.

Предвид гореизложеното, оспореното решение на НЕЛК не страда от релевираните в жалбата пороци, поради което жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Относно разноските: С оглед изхода на спора, на ответника се дължат разноски за юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., определен съгласно чл.143, ал.3 от АПК вр.с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Мотивиран от изложеното, на основание чл. 172 ал. 2 от

АПК, Административен съд София-град

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалба на В. И. П. срещу Експертно решение на НЕЛК № 00019 от зас. 012 от 8.02.2024г. с което се отменя ЕР на ТЕЛК № 00792 от 23.10.2023г и издава ново, като не се произнася по причинна връзка трудова злополука.

ОСЪЖДА В. И. П. да заплати на Национална експертна лекарска комисия /НЕЛК/ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от съдебния акт да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: